

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 2/3 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XXXVI.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie 6' cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare publicare.

Nr. 55

Brasiovu 31/19 Iuliu

1873.

Brasiovu 28 Iuliu n. 1873.

Tienenduse in estu anu adunarea gen. a asoc. trans. rom. in Deva, unde congrugu de 3 parti cali ferate, Excelenti'a S'a d. presiedinte br. Ladislau P6pp a cugetatu a face unu serviciu bunu participantiloru la adunarea numita, d6ca le va esoper6 dela directiunile respectiveloru cali ferate unu scadiementu din tax'a calatoriei. Ei succese a castig6 acestu favoru atatu dela: „I siebenb6rgische Eisenbahn“ (dela Aradu, Petrosiani si Alb'a-Iulia catra Dev'a) catu si dela „ung. Ostbahn“ Direction (M.-V6s6rhely, Brasiovu si Sibiu catra Dev'a), in acelu intielesu, catu participantii la numit'a adunare pre numitele linii cu biletulu solvitu pentru calatoria catra Dev'a se voru pot6 reint6rce acasa fora de a mai solvi ceva, unu scadiementu de 50% adeca, diumetate taxea ertata. Unu mare castigu. Trebuie inse, c6 acei domni, cari voru voi a se folosi de acestu favoru, se fia provediuti cu unu biletu de legitimare subscrisu de Excelenti'a S'a d. presiedente Popp, care bilete le si are gat'a la sine si va impartasi cu ele pe ori si care participante, numai se se adresedie catra Exc. Sa, insemnandu-si curatu numele, conumele, caracterulu si loculu, unde se afla.

C6 se nu fia silitu a tramete astufeliu de bilete la unulu cate unulu pe rondu, voru face bine doritorii de aceste bilete se se adresedie collectivu insemnandu pre o consemnatiune cele de susu.

Excelenti'a Sa d. presied. se afla la apele minerali dela Valcele (El6pat6k) pentru restaurarea sanitatii, unde va petrece pana la 5 Augustu, de unde va calatori la Belgradu, unde va reman6 pana la timpulu adunarii asociatiunei.

In casulu de facia, ca adunarea asociatiunei s'a amanatu din caus'a grassarii morbului colerei, Exc. S'a se ingrigesce, ca acele bilete se aiba val6re pe atunci, pe candu se va tien6 adunarea. Ac6sta ingrigire e in sene unu produsu nobilu alu animei si alu zelulu nationale, ce veneraramu si veneramu in multu pretiuitulu nostru barbatu, de candu se afla pe scen'a activitatii publice, fora intrerumpere, fidelu interesselor si prosperitatii culturale n6stre nationali.

— Pentru alegerea noului metropol. gr. or. in loculu in D. repausatulu **Andrei**, consistoriulu metropolitanu sub presied. episc. Caransebesiulu Ioane Popasu, inchiandusi siedintie, a pusu la cale convocarea congressulu electivu pe 26 Augustu st. v. a. c., escrierea alegeriloru suplinit6rie la congressu si alegerea P. S. Sale episc. Procopiu Ivacicovicu c6 comissariu congressualu.

Congressulu se compune din 60 deputati din archidieceasa si 60 din celelalte eparchii. Alegerile suplinit6rie inca s'au ordnatu denuminduse si comissarii. Diu'a alegerii deput. vacanti mireni e defipta pe 5 Augustu in sin6dele parochiali, 6r' a celoru clericali vacanti pe 3 Aug. Ddiu se le ajute a alege unu barbatu eminentu nationale si consancratu binelui besericei si alu culturei romane comune!

— Starea complanarii diferintieloru nationali in Ungari'a declina catra precipisulu de dusmania. Impacatiunea maghiariloru cu croatii, despre care cant6 diurnalele maghiare cantari de marire intru cei de susu, s'a deochiatu. Croatii tienu la drepturile sale perfectu auton6me si nationali si mai vertosu, ca

vedu precari'a situatiune a maghiariloru. Ei pretendu administratiune nedependenta a tierii loru de catra guvernulu maghiaru. Pretendu barbati nationali in oficiale tierii si numai de partita nationale. Acum pe ministrii maghiari nu i tienu loculu cu alergarile, candu la Zagrabia, candu la Viena, spre a conferi in causa croata, pentruca croatii nu voru neci catu, c6 banulu si ministrulu croatu se nu fia din partit'a nationale, sciindu ca maghiaronii s6u unionistii ologescu totu simtiulu nationale. Astufeliu se incepu alte si alte difficultati si maghiarii nu voru pot6 reesi a stinge lumiu'a nationaliloru, ca nu e secululu de asia.

— Se scriea si se afirm6, ca fericitulu principe Alexandru Ioanu I, ar' fi lasatu unu testamentu politicu, care l'a incredintiatu dlui Baligot de Bayne, cu imputernicirea de a-lu publica la tempu binevenitu. Dupa „la Romanie“, acestu interesantu documentu e probabilu ca va esi la lumina inca in acestu anu in Parisu. D. Baligot ar' av6 inca intentiunea de a sc6te impreuna cu acestu documentu si biografi'a lui Cuza-Voda si o colectiune de epistole care ar' cuprinde revolutiuni f6rte neasteptate, despre multi barbati de statu, precumu si despre evenimentulu dela 11 Februarie.

Acelasi diurnalu dice ca principele Cuza a adunatu in Viena si in Florentia, unu numeru insemnatu de documente si corespondentie f6rte intere. sante, se fia intrebuintiate la publicarea testamentulu seu.

Totu numitulu diurnalu comunica scirea ca Maria Sa, principesa Elen'a Cuza, a primitu o epistola de condolentia dela Victoru Emanuelu regele Italiei.

— Adunarea nationala francesu s'a prorogatu dela 26 Iuliu n. pana la 5 Noembre a. c. Deputatulu republicanu d. Lep6re simtiendu intentiunea guvernulu reactionariu, de a -si face man'a libera pre unu timpu catu mai indelungatu, tramitindu pre deputati acasa, a propusu si a aparatu unu amandamentu, care fics6 reint6rcerea adunarei la lucru pe 20 Septembre a. c. Ac6st'a este diu'a in care evacuatiunea teritoriulu francesu de trupele inimice prusace, va fi unu faptu complinitu. D. Lep6re a tienutu de consultu c6 indata dupa deplin'a eliberare a teritoriulu francesu se se readune deputatii, „representatiunea nationala se cade se se reun6sca atunci, dise elu, cu bucuri'a patriotismulu si cu recunoscinti'a pentru omulu ilustru, care a preparatu acestu evenimentu, (ad. Thiers. — Aplause in stang'a). In fine dise d. Lep6re: „Voi — din dreapt'a — ati declarat ugenti'a unoru legi si a cestiuniloru dise constitutionale; trebuie se le discutamu s6u se ne dissolvamu. (Aplause in stang'a — larma in dreapt'a). „Intielegu, ca protestati in contra republicei facute de voi, (adeca a proiectelor de constitutiune ale comissiei de 30) si io protestezu“ (f6rte bine! in stang'a). „Inse trebuie s6u se ne facemu legi s6u se apelamu catu mai curundu la ti6ra; ea s'a saturatu de provisoriu si 6cca cumu respundu io celor'a, cari dicu, ca sub guvernulu de mai inainte noi nu neamu fi opusu prorogatiunei. De aceea nu neamu fi opusu, ca-ci amu fi sciutu, ca acestu guvernulu ar' fi ascultat vocea tierii (Risete si exclamatiuni in dreapt'a) si ar' fi satisfacutu dorintiei sale de a esi din provisoriu.“ (Aplause in stang'a).

Maioritaea camerei respinse emendamentulu d.

Lep6re si a accept6 propunerea guvernulu reactionariu, care va av6 prin urmare timpulu destulu de a ferici negenatu pe Franci'a cu „ordinea si moral'a conservativa.“ Se dice, ca pe totu timpulu catu va dur6 prorogatiunea camerei, d. maresialu de Mac Mahon -si va fics6 resiedinti'a officiala in Parisu, in palatulu de l' Elys6e, unde fia-care septemana voru av6 locu diferitele receptiuni din sirurile armatei, diplomatiei, magistraturei, financiei, comer-ciului si ale artei. —

In siedinti'a Adunarii dela Versailles, candu s'a desbatutu legea pentru reorganizarea armatei, mai multi oratori au pledatu caus'a miciorarii speselor ministeriulu de resbelu. Ministrulu a respunsu, ca va face totu ce va pot6 pentru ca acele spese se nu tr6ca peste limitele fixate si asicura ca guvernulu n'are intentiuni resbelnice. Politic'a ce urmasesce e una politica de pace si de potolire, totusi trebuie se se gand6sca a pune tier'a in stare de aparare. Fiindu ca t6ta Europ'a e inarmata din capu pana in piti6re, e preste potintia c6 Franci'a se-si lase portile deschise pentru invasiunea celui d'antaiu venit. E de d6toria guvernulu se asigure tierii midiuloculu d'a trece rapede din starea de pace la acea-a de inarmare generale. Dupa inchiderea discussiunii generale asupra proiectulu de lege, s'au primitu pre rondu, si fora incidinte, mai multe article. Franci'a e viua!

Protocolulu

siedintiei IV. a congressulu archidieceasanu alu Albei-Iulie si Fagarasiulu, conchiamatu in trebile scol. pre 1 Iuniu 1873 la Blasiu.

(Capetu.)

25. La propunerea comissiei pentru infintierea unui fondu archidieceasanu, din carele se se ajutore sc6lele din classa a 5-a, iea cuventulu G. Baritiu si apelandu la semtiulu religiosu si la bunavointi'a nationale a credentiosiloru romani de relegiunea gr. cat. partinesce cu t6ta caldur'a infintierea unui atare fondu si propune, c6 midiul6ce din cari s'ar' pot6 acel'a infintia urmatoarele: 1) contribuii voluntarie, 2) tacs'a dela neogami de 35 cr. v. a., care mai nainte s'a redicatu c6 tacsu chirurgica, 3) dupa fia-care dispensatiune de casatoria 1 fl. 4 cr. v. a., 1/4 parte din pedepsele canonice, „congressulu primindu cu mare entusiasmu infintierea propusulu fondu archidieceasanu, spre ascurarea primulu modu propusu prin George Baritiu, c6 contribuire benevolia ofera indata

Excelenti'a S'a parentele metropolitu si presiedente, **pre tempulu catu va fi** in positiunea dominiulu metropolitanu din Blasiu, pe fia-care anu cate 1000 fl. v. a. solvinde in 2 rate si anume 500 fl. v. a. la 1 Ianuariu si 500 fl. v. a. la 1 Iuliu, care oferta maritim6sa o primesce congressulu cu redicare de pre scaune si vivate entusiastice.

Indata dupa Excelenti'a S'a, s'au obligatu a conferi:

D-lu consiliariu Ios. Hossu odata pentru totu-deauna unu capitalu de 200 fl. v. a. in obligatiuni, 6r' **anuatin**:

Canoniculu Constantiu Pappalvi **cate** 50 fl. v. a. George Baritiu 30 fl. Gavriala Popu 25 fl. Protopopulu Simeonu Balinth 20 fl. Ales. Micu 20 fl. Canonicii Ioanu Fekete

Negrutiu, Ioane Chirila, Stefanu Mánfi, Ioanu Antonelli, E. Vlass'a, Iuanu Pamfilie, Leontinu Leonteanu apoi professorele Dr. Silassy, Ioanu M. Moldovanu (pana e profesor), mai departe Ios. Crisanu avocat, Ios. Popu jude, protopopu Mihaila Crisanu, proprietariu Iacobu Mog'a, Dr. Nicolae Stoi'a, protopopii Ioanu V. Russu si Gregoriu Elekes, Vasiliu Crisanu, preutul Zacharia Branu fia-care pre anu cate 10 fl. v. a.; ér' Basiliu Duc'a ofere 1/2 procentu din salariulu seu anuale cá officialu, mai incolo Simeonu P. Mateiu not. cons., Ludovicu Ciato not. jud., Georgiu Munteanu professoru, Ioanu Moldovanu v.-protop., Nicolae Solomonu profes., Alesandru Boeriu v.-protopopu, Iacobu Castorianu adm. prot. fia-care cate 5 fl. pe anu; apoi totu pre fiacare anu Vasiliu Munteanu v.-prot. 2 fl.; Absolonu Siarlea adm. prot. 4 fl.; Iuanu Boeriu preutu in Lechinti'a 3 fl.; Gavriila Chetianu v.-protop. 1 fl.; Nicolau Simonfi adm. protop. 2 fl.; Georgiu Radutiu adm. prot. 1 fl.; Iuanu Capucianu v.-prot. 3 fl.; Andreiu Albonu v.-protop. 2 fl.; Georgiu Lasaru v.-protop. 2 fl.; Petru Ratiu adm. prot. 2 fl.; Iuanu Tilea adm. prot. 2 fl.; Georgiu Bucsia prof. 1 fl.; Nicolau Popescu 1 fl.; Gregoriu I. Negrutiu teologu 1 fl.; Aronu Gerasimu adm. prot. 2 fl. 50 cr.; Ioanu Cretiu 2 fl.; Ignatiu Siolnai cantoru 1 fl.; Elia Luca v.-prot. 2 fl. 50 cr.; Vasiliu Hossu pre 5 ani cate 5 fl. Ér' deo-camdata: Vasiliu Popu capit. pens. 15 fl.; Ladislau Vajda 10 fl.; Vasiliu Moga 10 fl.; Elia Farago 6 fl.; Daniele Anghelu adm. prot. 5 fl.; Vasiliu Stoianu preutu 3 fl.; Alessandru Cassianu adm. protop. 2 fl.; Iuanu Ignatu v.-prot. 5 fl.; Iuanu Urzica adm. prot. 6 fl.; Gav. Ciobotariu adm. protop. 5 fl.; Iuanu Auranu 2 fl.; Iuanu Popescu v.-protop. 2 fl. 50 cr. si astufeliu acestu fondu se considera dejá de intemeiatu, avendu de a servi de unu monumentu perenu alu solemnitatei dilei de asta-di. --

Asemenea primesce congressulu redicarea asiá numitei tace chirurgice in favorulu acestui fondu precumu si a sumei de 1 fl. v. a. dupa fia-care dispensatiune de cununia, ér' resolvirea propunerii referitoare la pedepsele canonice o reléga la veneratulu ordinariatu cá tienstorie de competentia aceluia. --

26. Se ia in fine la desbatere ultim'a propunere a comisiunii privitorie la conchiamarea unu congressu provincialu besericescu. Aici ia cuventulu Exc. S'a metropolitulu si dandu spresione ferbentei sale dorintie, cá se védia intrunita beserica gr. cat., in unu congressu, atinge pre scurtu acele impedecari grave, cari mai stau inca in calea efeptuirei dorentiei sale ferbente si a congressului presente, éra George Baritiu afla de lipsa facerea unei reprezentatiuni catra Maiestatea S'a imperatulu in acést'a cestione, si atrage atentiunea adunarei asup'ra unei motiune facuta prin siepte membrii ai congressului, a carei pertractare s'a amenatu pre sientia de astadi, apoi dupace amintesce, ca acea motiune inca e unu feliu de adresa tocmai in cestionea subversante, cere a i se dá cetire.

„Acést'a intemplanduse se primesce din partea adunarei de substratu alu propusei si primitei adrese, si formularea acesteia se concrede unei comisiunii, ce se alege in persónele domniloru: George Baritiu, Iosifu Hossu, Ladislau Vajda, I. M. Moldovanu si Gavriila Popu, cu insarcinarea, cá operatulu lor se -lu asterna in sientia de dupa prandiu. Totu-odata la propunerea lui Gr. Silasi se decide a se substerne acést'a representatia pre calea ministeriului de cultu si instructiunea publica, prin un'a deputatiune compunenda din credintiosi de religiunea gr. cat. locitori in Buda-Pest'a si suntu invitati a compune acést'a deputatiune Excelentia S'a presidente de sectiune br. Ladislau Basiliu Popu, membrulu congressului d. Iosifu Hossu, consiliariulu ministerialu Samuila Porutiu, consiliariulu de curtea

suprema judecatorésca Mihályi si A. Ladai, deputatii Alesandru Romanu, Jurc'a si Petru Mihályi, carora se potu alaturá si altii.“ --

27. La propunerea lui Ios. Popu

„Congressulu alege una comisiune din membrii: Ioanu Valeriu Russu, Ioanu Cretiu, Ales. Micu si Basiliu Duc'a, carea pe sientia de dupa prandiu se elaboreze unu proiectu in privintia resolvirei punctulu 8 alu programei privitoriu la spesele de calatoria si diurnele membriloru congressului.“ --

28. Cu acést'a inchianduse sientia continuarea pertractariloru se defige pe dupa amedi la 5 óre.

S'a inchiatu si subscrisu D. c. m. s.

(Correge: In nr. „Gaz.“ 52, punct. 18 lit. a in locu de: „primesce acea parere“ correge: „primesce-se.“ In nr. 53, p. 20, colón'a 5, seria 4 in locu de „se pune,“ cetesce „se punu.“ Ér' mai diosu la p. 3 seria 3 in locu de „sistemisarea scóleloru“ cetesce: sist. stoleloru.“

Ordinatieuna ministrului ung.

de cultu si instructiune publica catra consistoriulu archidiecesanu in Sibiu in caus'a opririi cartiloru de invetiamentu suna asia:

„Din partea inspectoriloru scolari respectivi s'a facutu aretare la ministeriulu culteloru si instructiunii publice, ca in mai multe scóle elementare romane de confesiunea gr. or. se folosescu carti scolare, cari coprinde doctrine false, contrarie constitutiunii statulu ungurescu, si a nume:

1. Cartea de cetire pentru scólele poporali romane, de Zacharia Boiu, Sibiu 1870, in carea pre paginele 111—113 si 130—133 inclusivu, Transilvani'a se descrie si presenta cá patria si proprietate a romaniloru, cá provincia separata de Ungari'a si supusa imperiului austriacu, — si unde de alta parte se accentua necesari'a uniune a tuturor romaniloru cari locuescu vastele territórie dintre patru poteri diferite.

2. Elemente de istoria patriotica si universale pentru scólele poporali romane gr. orientali, de Zacharia Boiu, Sibiu 1870, — in care manualu inca se observa, pre paginele 74, si 112—114, directiunea doctrianeloru false mentionate in punctulu precedentu.

3. Elemente de geografia pentru scólele poporali romane gr. orientali, de Zacharia Boiu, Sibiu 1869; din datele ce se insira in acést'a geografia pre paginele 111, 113, 116, 122, 123, 124, 125, 127, 128, 130, 132, 133, 136, 138, si 148 se vede apriatu: ca Transilvani'a este tratata cá tíera separata de Ungari'a si este impartita astufeliu, precumu nice candu n'a fostu impartita, adeca in o parte de catra média-nopte, apoi de catra média-di si resaritu; dupa aceea auctorulu se incérca a fanatisá nationalitatea romana prin doctrine false si tendentióse, mai vertosu prin reproducerea nescirbita a meditatiunii lui Georgiu Baritiu, intitulata „Una privire preste tienstulu Hatiegului“, care meditatiune animédia si insuetiesce pre romani; mai departe, Banatulu inca se descrie cá provincia separata de Ungari'a, si se instrue, ca nationalitatea romana formédia maioritata preponderanta atatu in Transilvani'a catu si in Banatu; se agita apoi si prin acea doctrina, ca Ionu Huniadi ar' fi fostu unu fiu alu nationalitatii romane, si in fine se inregistrédia, asemenea cu intentiune de agitare, lupt'a dela Sielimberu, unde voivodulu romanu, Mihaiu, a batutu cumplitu pre unguri, inse fara cá se se faca mentiune si de alte batalie ce s'au seversitu pre campiele Transilvaniei.

Deci, fiindu ca tiner'a generatiune are se si procure din aceste carti nesce cunoscintie false si contrarie constitutiunii tieriei, ceea ce eu nu trebuie si nu potu se suferu, — veniu a invitá cu tóta seriozitatea si stim'a oficiale pre ven. consistoriu, cá fara amanara si cu tóta energi'a se faca dispusitiunile necesarie in sfera sa de activitate, pentru cá cartile insirate mai susu, pre anulu scolaru 1873/4 se fia prelucrate in spiritulu constitutiunii patriei nóstre si apoi se se schimbe cu nou'a editiune a cartiloru astufeliu emendate.

Me vedu necesitatu, se dechiaru din capulu loculu, ca eu — la casu candu editorulu cartiloru citate, si respectivu auctoritatile besericesci, cari mediulocescu latirea acestoru carti, ar' intrelasá, din ori si ce motivu a emendá cuprinsulu falsu si

contrariu constitutiunii alu acestoru carti, inca in decursulu acestui anu scolaru, — nici unu momentu nu voiu esitá a cere interventionea ministerulu de interne in acést'a afacere momentósa si din punctulu de vedere alu politiei de statu, prin dinsulu a ordoná interdicerea acestoru carti si apoi a esecutá acea ordenatiune cu cea mai stricta consecintia.

In fine rogu pre ven. consistoriu, cá, la tempulu seu, se-mi tramita d'impreuna cu reportulu atatu mie unu esemplariu din cartile emendate, catu si respectivulu inspectoru scolariu.

Bud'a-Pest'a, 10 Iuniu 1873.

Augustu Tréfort.

„Fóia invetiatoriloru.“

„Fóia invetiatoriloru“, fetulu combinatiuniloru repausatulu ministru de instructiune unguresca b. Eötvös, este conosciutulu diariu scolaru, ce guvernulu ungurescu edá in limb'a unguresca, si imparte gratuitu tuturor docentiloru din Ungari'a, Transilvani'a etc. De óre ce inse Ddieulu, de si chiaru alu Ungariei, n'a lasatu in Ungari'a numai docenti unguri, séu cari sciunguresce, guvernulu ung. cugetandu ca si-ajunge scopulu si totu odata coresponde si detorintii sale, a dispusu cá editiunea maghiara originaria, se esa tiparita cu cuvinte romane, slavone, germane, séu, cumn se dice, se fia tradusa in 7 limbe, ce esistu si se vorbescu in Ungari'a.

Cele ce au disu si scrisu slavonii, serbii, croatii, facia de acést'a nobila intreprindere a guvernulu ung. parte ni suntu cunoscutu, parte nu preu este tréb'a nóstra. Noue, credu, ni ajunge a ne ocupá d'ale nóstre; numai de ne-amu ocupá. Asemenea presupunu, ca tuturoru ni este in viua memoria inca discusiunea si cele ce s'au scrisu in modest'a diaristica romana, despre acea fóia a guvernulu ung. Deci nu trebuie se le mai repetiescu. Nece este lipsa se amintescu de interpelatiunea unu deputatu romanu nat. si raru barbatu de litere, adresata ministrulu de instruct. inca in an. tr. in care interpl. acestu deput. a argumentatu publica si evidentu defectele si stricatiunea editiunii romane a „fóiei invetiat.“ Tóte acestea ni suntu prea conosciute, de si tóte au remasu fara efectulu si rezultatulu doritu.

Ci io voiu numai se adaugu pucine la continuarea discusiunii asup'ra acestui obiectu, in catu adeca meritédia. Afara de alte motive, inca si recentea desbatere speciala asup'ra bugetulu ministerulu de instructiune; pre cumu si unele aprecieri facute de straini asup'ra „fóiei invetiat.“ innainte de ce acést'a fú obiectu de discusiune a camerei unguresci, m'au facutu se resuscitu discusiunea asup'ra acestui obiectu neobiectu.

Cutediu a presupune, ca cei mai multi dintre on. cetitori, cari cetescu diariile straine asié numite de frunte, n'au trecut cu vederea la tempulu seu, cele ce amu de cugetu a citá mai la vale. Cu tóte acestea permiteti-mi, fiindu ca suntu de lipsa, se le reproducu asta-data in versiune romana.

In suplementulu alu doilea alu diariulu semi-officiale „Pester Lloyd“ dela 8 Iuniu 1873 au aparutu unele aprecieri asup'ra „fóiei invetiatoriloru.“ Din cari afu destulu a reproduce din cuventu in cuventu urmatóriele:

„La desbaterea bugetulu pre an. 1874 comisiunea financiara a legelatiunii (ung.) a stersu pusetiunea de 30,000 fl. care suma, pre cumu in fia-care anu, asemenea fú preliminaru si pre an. venitoriu spre edarea in siepte limbe a „Fóiei invetiatoriloru“; astufeliu in catu acést'a fóia septemariana — fiindu ca legelatiunea, fara indoiéla, va fi de accordu cu comisiunea finan. — cu finele acestui anu va inceta d'a mai esi.“ (Amara amagire Rep.) Autoriulu dice apoi: „Scimu a cui a fostu idea de predilectiune edarea acestei fóie; a ministerulu Eötvös. Cu tóte acestea chiaru la inceputu, si chiaru barbati de specialitate, nu erau pentru acestu proiectu alu lui Eötvös. Inse n'au desaprobatu, cumv'a din gróza, séu ca dóra li pareu reu de enormele spese, ce acést'a intreprindere inghitiá; ci pentru ca se temeau fórté, déca acést'a fóia va produce efectulu grandiosu schitiatu de guvernulu d'atunci.“

Autoriulu continua apoi: „Istori'a de siepe ani a „Fóiei invetiatoriloru“ a rectificatu deplinu temerile acestoru barbati. Originariulu acestei fóie se redactá in limb'a unguresca, si apoi se traducea in cea germana, slavona, romana, serbésca, croata si rutena. Meritul editiunii originarie nime nu -lu va poté disputá. Inse cu totulu astu-cumu sta treab'a cu cele siepe traduceri.

Innaintea de tóte, si dejá la prim'a vedere trebuie se ni fia chiaru, ca una fóiá, ce a fostu destinata eschisivu pentru interesele si scopurile culturale ale docintelui ungurescu, de locu n'a fostu possibile se corespundia cerintieloru celoru-lalte nationalitati.

Docintele slavonu séu romanu ce se fia inceputu cu ideele, cari, mai cu seama scóse din tesaruii literaturii pedagogice germane presupuneau unu gradu de cultura, la care acesti docenti numai amintindu poteau privi? (Bagu seama docentii ung. suntu totu atati'a Pestalozzi Rep.) Acesti docenti ce folosu aveau de numerosii articli, cari specialminte tratau de obiecte unguresci, d. e. despre gramatec'a, séu sintacs'a ungerésca. Altu reu la aceste traductiuni a fostu limb'a. Traductiunea germana d. e. asia era de rea in catu ti-era rusine se o tramiti afara in Germani'a. Inse tóte aceste tréca duca-se.

Lucrulu principalu este si remane, ca aceste siese traductiuni, pentru cari statulu spesá 20,000 fl. remaneau fara celu mai micu efectu, nefolosindu neci catu e negru sub unghia, si astufeliu representau simplemente unu capitalu predata fara scopu. Contra acestui concludu nimicitoriu alu comisiunii, neci ministrulu de instructiune, neci consiliarii lui, cari inca participasera la consultatiunile comisiunii, n'au potutu face neci una obiectiune; ba, ei insi-si au trebuitu se conceda, ca aspr'a judecata a comisiunii finan. este de plinu motivata.

Astufeliu acésta intreprindere s'ar' fi finitu; éra „Fói'a invetiát.“ cea ungerésca va infiori si prosperá. Prin sistarea editiunii celoru siese traductiuni n'amu perdutu nimicu. Pre cei morti se-i punemu la cei morti!“ etc . . .

Atat'a din articlulu amentitu. Autorulu a scrisu cu multa sinceritate si a combatutu cu cele mai ponderóse argumente, din cele mai elocinte motive actuale editiune a celoru siese traductiuni de claca.

Inse „homo proponit, deus disponit.“ In siedinti'a camerei ung. dela 26 Iuniu, adeca 19 dile dupa ce aparuse acelu articlu, la ordinea dilei este desbaterea speciale a bugetului ministr. de instructiune, si astufeliu si cele 30,000 fl. pentru „Fói'a invetiatorilor.“ Comisiunea propune numai 15,000 fl. Numai de catu se scóla, Fr. Pulsky si vorbesce pentru continuarea completa a intreprinderii, adeca votarea sumei de 30,000 fl. ca-ci elu n'a perdutu tóta speranti'a in folosulu ce va aduce acésta fóiá. Asemenea vorbesce si Gavr. Varady opusitionalu fruntasu: apoi E. Zsedény, totu lupii cei betrani. In fine se innaltia si intieptulu cutiovlahu Fr. Deacu si prin unu lungu discursu aplaudatu vorbesce contra comisiunii nepriceputória de cauza, si dice, ca elu n'ar' aruncá scald'a cu prunculu cu totu, pentru ca acestu-a sbéra.

Totu in acestu intielesu se pronuncia si ministrulu Trefort. Dr. **Hodosiu** vorbesca pentru propunerea comisiunii, care inse la votare se respinge.

Si astufeliu déra „Fói'a invetiatorilor“ va aparé si romanesce si pre an. venit.

Déra guvernulu condusu de intentiuni curate si salutarie, ceea ce pana asta-di neci a crede nu ni este cu potintia, vré se lucre conformu detorintiei si chiamarii sale dandu natiunii romane unu diariu adeveratu pelagogicu, nime nu-i va sta in cale: inse fia-care romanu va avé dreptu a pretinde, ca acestu diariu, care póte multu folosi innaintarii invetiamentului, pentru romani se fia romanesce scrisu, si redactatu conformu cerintieloru si intereseloru invetiamentului, cumu se afla la natiunea romana.

Ca-ci limba rea, stilu confusu si tortocatu, imitatiune maghiara, corespundentie si descrieri de obiecte de prin cotele Soprony, Mosony etc. nu numai ni voru interesá pre docintele romanu, ci déca chiaru va si ceti, nu multu i voru folosi, ba, potu fi si inficiatóriu, stricatióse pentru elu.

Éra déca scopulu finale alu guvernului, pre cumu se vede, este nefericit'a idea de „maghiarisare:“ apoi atunci mai ca era cu multu mai consultu se fia primitu propunerea comisiunii.

Vremea de maghiarisare, fia cu incetulu fia in fuga; fia cu frumosulu, fia cu reulu, a trecut de multisioru. Astufeliu de incercari voru remané totu-déuna ingrate. Neincrederea se va iradeciná, resistenti'a va cresce si lupt'a se va inversiuna. Si cei ce voru perde, va fi numai guvernulu si statulu ungurescu de astadi.

De altumentrea, gratia dlui, noi romanii avemu

asta-di in Blasiu fói'a nóstra scolastica si economica. Inflorindu aceste spriginite dupa cuventintia, apoi cele gratuite ale guvern. ung. ni voru servi de invaluitu. Valeriu.

REGULAMENTULU

pentru disciplin'a besericésca in Romani'a, votatu de sinodulu besericeii autocefale ortodoxe romane din Romani'a in sied. sa din 22 Maiu 1873, sanctionatu de Domnitoriu prin decr. din 7 Iuniu 1873, nr. 1183.

(Urmare.)

CAPITOLULU II.

Disciplina monastirésca.

Art. 15. Disciplin'a monastirésca se va pazi in totulu dupa hotaririle sínódeloru si ale santiloru parinti.

Art. 16. Ori-cine se consacra vietii monachicesci in monastire nu mai este stapánu pe sine si vointi'a sea, ci remane in totulu dupa Dumnedieu supusu canóneloru monastice si vointiei superiorului seu pana la mórte.

Art. 17. Pe fratii si monachii petrecutori in monastire, superiorulu -i incredintiéza povatiuirii spirituale si privighiarii duhovniciloru séu si monachiloru celoru mai inaintati in viéti'a spirituale.

Art. 18. Fratii si monachii, toti fara osebire, suntu datori in tóta sér'a dupa pavecernitia, a -si descoperi consciinti'a la duhovnicu prin marturisire spre a luá dela elu povatiuire spirituale necesarii.

Art. 19. Oranduielile besericicesci precum si rugatiunile private prin chilii, se se padiésca fara abatere intocmai dupa tipicu si dupa regulile asiédiate de santii parinti fara a lasá cev'a din cele una-data legiuite.

Art. 20. Toti monachii suntu datori a frecuentá in tóte dilele beseric'a si a ascultá officile divine. Fara una prealabile invoire a superiorului, nimeni nu póte fi scutitu de acésta mare datorintia a monachismului.

Art. 21. Més'a se fia comuna pentru toti fara osebire; excepti'a se póte face numai pentru bolnavi si pentru cei tramisi in diferite ascultari, cari, din acésta cauza, nu ar' poté fi presinti la timpulu obicnuitu alu mesei; de asemenea in monastirile de femei, unde nu s'ar' poté aplicá mésa comuna.

Cine nu voiesce a se folosi de més'a comuna, conformu reguliloru cinoviali, remane a se hrani din propriele sale midiulóce, fara a avé dreptu se pretinda ceva din indestularea comuna.

Art. 22. Trapéza va fi totu-déuna insocita de oranduielile asiédiate de santii parinti atatu in privinti'a tempului catu si a rugaciuniloru, cantariloru si cetiriloru stabilite priu tipiculu monastirescu.

Art. 23. Posturile cele asiédiate de beserica si acele oranduite de santii parinti cu privire la viétiá monarchala se se pazésca cu mare scumpe-tate. Hrana éراسi se fia pregatita in conformitate cu regulile asiédiate de santii parinti si tipiculu besericicescu.

Art. 24. Nu este iertatu nimenui, afara de bóla si de casurile prevediute la art. 21, a lua bucate dela més'a comuna si a le duce in cili'a sa.

Art. 25. Toti monachii petrecutori in monastire suntu datori a pazi unirea spiritului si legatur'a dragostei intre ei, in numele lui Isusu Christosu, care-le a venitu pre pamentu cá se faca pace intre ómeni si se-i invetie a se iubi. Aceste dóue virtuti se le puna mai pre susu de orce strimtorire si chiaru suferintie, conformu fagaduintieloru date la tundere. Se nu uite cuventulu mantuitorului, ca orce casa si chiaru imperatiile desbinandu-se in intrulu loru se distrugu pe sine.

Art. 26. Adunările pe la chilii, conversatiunile desiarte si totu felulu de petreceri nefolositoare séu vatametóre de sufletu suntu cu totulu oprite. Petrecerea cea mai placuta a monachului trebuie se fia rugaciunea, officulu devinu si ascultarea. Cine nu simte multiamirea sufletésca a sa intru acésta, si cauta alte desfaturi lumesci, acelu este reu monachu.

Art. 27. Ocupatiunile monachale, afara de officulu devinu si pravila séu rugaciunile prescise de santii parinti nu trebuie se fia de catu ocupatia cu citirea si scrierea, cu manufacturile si ascultarea ce i se va orendui de autoritatea monastirésca.

Art. 28. Nu este iertatu monachiloru a se ocupa cu lucruri lumesci, precumu: arende de mosii, comerciú, afara de manufacturile sale proprii si

acést'a numai cu invoirea si sub controlulu superiorului, nici a avé alta proprietate afare de cili'a sa in monastire.

Art. 29. Nu este iertatu monachului a vietui afara de cuprinsulu monastirei, chiaru in propri'a sa casa; exceptie se face numai pentru acele persóne din starea monachicesca pe care autoritatea besericésca socotesce de trebuintia ale scóte din monastire si a le incredintia óre-cari functiuni publice in folosulu besericeii si alu societatei, precumu suntu: profesorii, predicatorii, ingrigitorii de beserici si alte posturi besericicesci pe la mitropolii, episcopii, seminarii etc. Déra si acesti'a, vietuindu in midioloculu societatii, suntu datori a nu parasi chipulu vietuiri acelu convenabilu tagmei monachicesci, si in tóta conduita loru a da exemple de moralitate evangelica, pentru ca ómenii vedindu faptele loru cele bune se mareasca pre tatalu cerescu. Episcopulu are asupra loru una deosebita priveghiare din acestu punctu de vedere si indata ce ar' observa ca conduit'a loru nu corespunde scopului, fara intardiare se-i tramita la urma loru in monastire.

Art. 30. Nu este iertatu monachului a esi unde-va dela monastirea sa fara bine-cuventarea superiorului si fara biletu constatatoru de trebuintia, de loculu de unde se duce, de termenulu pe catu i s'a invoitu si adeveritu cu subscrierea superiorului si cu sigiliulu monastirei; almintrelea se va privi cá vagabundu.

Art. 31. Vagabundagiulu séu pribegirea dela una monastire la alta, ori amblare prin lume fara tréba, suntu cu totulu oprite; de aceea orce autoritate fie besericésca, fie civile, indata ce ar' gasi vre unu monachu fara biletulu superiorului, séu peste termenulu pe catu i s'a fostu invoitu dela monastire, se -lu tramita la autoritatea eparchiala cea mai cu apropiare spre a se inaintá lucrurile legiuite pentru nisce asemenea.

Autoritatile civile totu deaun'a voru dá concursulu loru autoritatii besericicesci candu li s'ar' cere in asemenea casuri.

Art. 32. Monachulu aflandu-se esitu din monastire pentru vre-un'a trebuintia monastirésca séu particulara a s'a este datoriu a se purtá cu tóta cuviinti'a ceruta de purtarea s'a. La orasiile de resiedintia este datoriu mai antaiu a se presentá la autoritatea besericésca respectiva; ér' in comunele rurale, la preotulu comunei, spre a -si dá indreptatirile si a face cunoscute trebuintiele sale, precumu si loculu unde gasduesce. La din contra urmare, se se tramita la autoritatea eparchiala, cu aretare de cele intemplate.

Art. 33. Monachii ce ar' fi de un'a conduita banuita nu voru capeté invoire de a esi din monastire sub neci unu pretextu.

Art. 34. Cersietori'a este oprita monachiloru sub orce forma, de asemenea amblarea prin orasie, sate si drumuri cu icóne séu cu móscu pentru a aduná mila. Exceptie se face numai pentru aceia pe care autoritatea eparchiala -i va autorisá a ambliá cu condic'a spre a aduná ajutóre in folosulu vre unei beserici, séu altei institutiuni pentru binele comunu.

Art. 35. Orce abatere dela cuviintia si cuviosia prescisa prin canónele monachismului precumu: in conversatie, in mancare si beutura, in intrebuintiarea timpului, in imbracaminte etc., este oprita monachiloru atatu in monastire catu si afara.

Art. 36. Monachiloru cari fara invoirea autoritatii besericicesci s'ar' aflá petrecundu prin orasie séu sate se li se faca cunoscutu cá in celu mai scurtu timpu se se reintórne la metani'a loru. La nesupunere se se tramita in monastire prin autoritatea civile. (Va urmá).

Noutati diverse.

Dev'a 20 Iuliu 1873. Espiratu fiindu terminulu inapoiarei losuriloru loteriei pentru terminarea besericeii din Dev'a comitetulu róga cu insistencia pre toti domnii si dómnele ce au bine-voitu a se insarciná cu vendiarea losuriloru a tramite banii pana multu la I-iu Aug. a. c.

Doritorii mai potu avé losuri adresanduse la presiedint'a comitetului loteriei d-n'a Constanti'a de Dunca Schiau. Dev'a.

— „Espositiunea universalá, pre catu e de grandiósa si unica in felulu seu, pre atatu e de pucinu visitata. Vienesii -si au facutu mari idei despre multimea strainiloru visitatori, cari voru innundá otelurile noi si vechi ale capitalei. Unii sustieneau ca 30000, ba altii mai sangvinici, ca

50000 straini voru sosi pe di la garele drumuriloru de feru si la statiunile vapóreloru. Ce se vedi inse? Pre candu numerulu strainiloru sositu in Vien'a pe fia-care di este de regula mai micu de una miia, ér' pana astadi inca nu a trecut prestu o miia, s'a mai constatatu inca din partea compe-tenta si aceea, ca tóte trenurile si vapórele in com-unicatiunea loru regulata nu potu aduce la Vi-en'a de catu multu 5000 de óspeti de di. Cu tóte aceste s'au aflatu foi vienesu, cari au datu nutre-mentu sperantielorú acelorú sanguinice, tocmai in modulu, in care au sufocatu si nutritu si pasiunea jocului de bursa efemeru. Pentru aceea sperantielu puse in cascigulu celu mare, care lu va aruncá espositiunea si cheltuielile facute pe bas'a acestoru sperantie, nu voru potea avé urmari mai pucinu tragice, cá ilusiunile imbogatirei repentine si in-cordarile financiare dela bursa. —

Concursu.

La scól'a populara gr. or. din Orastia se deschide prin acésta concursu pentru doi invetiatori.

Emolumentele suntu:

Salasiulu anualu pentru unulu cate 300 fl. v. a. quartiru naturalu, 4½ orgii de lemne pentru incalditulu scól'ei si cate unu pamentu aratoriu.

Doritorii de a ocupá vre una din aceste dóne statiuni invetiatorescu suntu avisati asi asterne sub-scrisulu comitetu suplicele lorú adresate catra adv. Dr. A. Tincu presedentele comitetului, instruite cu documentele necesarie pana in 15 Augustu a. c. st. vechiu.

Cei ce voru documentá ca au servitu mai multi ani cá invetiatori, cei ce suntu in stare a invetiá copii la cantari in choru, precumu si cei ce voru pesiedé cunoscintie pomologice voru avé preferintia la alegere.

Orastia in 21/9 Iuliu 1873.

In contielegere cu protopresbiterulu respectivu.

In numele comitetului parochialu

Dr. Avramu Tincu
presied. comitetului parochialu.

Concursu.

Pentru statiunea invetiatorésca din Borgo-Tiha vicariatulu Naseudului, in dieces'a gr. cat. a Gher-lei se publica concursu pana in I-a Septembre st. n. a. c.

Emolumentele suntu 200 fl. v. a. quartiru liberu, 12º de lemne, din cari este a se incaldi si scól'a, si gradin'a de 1200 □ cu pometu si de aratu.

Doritorii de a ocupá acésta statiune, au a -si adresá recursele sale, proviedute cu testimoniu despre portarea morala, si absolvirea cursului prepa-randiale, comisiunei scolastice din locu, pana la terminulu defiptu.

Borgo-Tiha in 20 Iuliu 1873. 1

Moisa Popp
prentu si presiedentele com. scol.

Resultatele operatiuniloru

Institutulu de creditu si economii „ALBINA“ din Sibiu

in alu II-lea patrariu de anu dela 1 Aprile pana in 30 Iuniu 1873.

I. REUNIUNI DE CREDITU.

	fl.	cr.
1868 participanti cu unu creditu preste totu de in decursulu patrariulu II se mai primira	177824	99
66 cu unu creditu de prin urmare in patr. II au fostu in legatur'a reun. de creditu	11721	—
1934 participanti cu unu creditu totale de	189545	99
4 participanti repasira si din imprumute se replatira remanu deci cu 30 Iuniu	5647	83
1930 participanti cu unu creditu preste totu de	183898	16
Fundulu de garantia alu reuniuniloru cu 30 Iuniu 1873 e de	39693	50

II. DEPOSITE SPRE FRUPTIFICARE.

Starea depositelorú cu finea lui Martiu a. c. erá de	49488	66
In decursulu partr. II s'au depusu	29871	20
astu-modu starea totale a depositelorú in patrariulu II	79359	86
In decursulu quartalulu II se redicara	15514	13
Starea lorú cu finea lui Iuniu	63845	73

III. OPERATIUNI DE ESCOMPTU.

Starea portfoiulu de schimburi (cambie) cu finea lui Martiu c. c. erá	77626	—
200 bucati in suma de In decursulu trimestrulu II a. c. se mai escomptara	145060	—
240 bucati in suma de prin urmare starea totale a portfoiulu in patrariulu II fú de	222686	—
440 bucati in suma de In decursulu quartalulu se rescumperara si reescomptara	125655	—
211 bucati schimburi in valóre de astu-modu resulta cu 30 Iuniu 1873 o stare a portfoiulu de	97031	—
229 bucati schimburi in suma de	97031	—

IV. OPERATIUNI DE LOMBARDU.

Starea imprumutelorú de lombardu a fostu cu finea lui Martiu a. c. de	1590	—
In decursulu patrariulu II se mai accordara	8592	60
astu-modu starea totale a acestoru imprumute fú de	10182	60
se replatira in decursulu trimestrulu	1950	—
prin urmare starea imprumutelorú de lombardu cu finea lui Iuniu e de	8232	60
Revirementulu cassei la centrala in cele trei luni fú peste totu de	370422	82

Statulu generalu cu 30 Iuniu 1873.

I. In numerariu	6252	71
II. In obligatiuni dela participanti	183898	16
III. Portfoiulu de schimburi (cambie)	97031	—
IV. Lombardu	8232	60
V. In chartie de valóre	20462	72
VI. Moneta	54	02
Totalulu	315931	21

Sibiu, 30 Iuniu 1873

Directiunea institutulu.

Nr. 1057/pol. 1873.

3—3

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de notariu comunale alu Vistei inferióre, de care se tiene Sambat'a inferióre si Besimbaculu (in districtulu Fagarasiulu), se deschide prin acésta concursu pana la 20 Augustu 1873 c. n.

Emolumentele impreunate cu acestu notariatu cercuale suntu: salariu anualu de 400 fl. v. a. la care contribue: Vistea inf. cu 210 fl. v. a. Sambat'a inf. cu 100 fl. v. a. si Besimbaculu cu 90 fl. v. a. apoi Vistea inferióre cá locu de resiedintia are se prestedie quartiru liberu si un'a localitate pentru cancel.

Doritorii de a ocupa acestu postu notariu, au de a-si inaintá suplicele lorú, proviedute cu documentele de cualificatiune, la subscrisulu officiu pre-toriaru pana la terminulu susu numitu, ca-ce celea, ce voru sosi mai tardiu, nu se voru luá in consi-derare.

Vistea inferióre 11 Iuliu 1873.

Pretur'a Vistei

G. Boieriu.

Nr. 20028/4582 1873.

2—3

Concursu.

Din partea subscrisei directiuni financiare r. ung. toti aceia, carii suntu aplecati a primi asuprasi posturi de comisari executori de dare pe langa unu diurnu de 2 pana 3 fl. m. a. si rebonificarea nor-male de vectura in comitatele Alb'a inferióra, Alb'a superióra, Cetatea de Balta, Hunidór'a, in distric-tele Fagarasiulu si Brasiovulu si in scaunele Si-biulu, Seghisiórei, Mediasulu, Sebesiulu Rupei, Cinculu mare, Mercurei, Nocrichulu, si alu Ores-thiei, se provóca, cá se-si dè catu mai curendu, celu multu pana in 1-a Aug. a. c. dechiararile lorú respective in scrisu — pe langa alaturarea testimonialoru lorú de studia si moralitate, etatea, si cunoscintia de limbe si ocupatiunea atatu de mai inainte catu si de acumu, tóte la directiunea finan-ciaria r. ung. subscrisa, si totu-odata se insemne si postal'a statiune, la care vréu a li se tramite resolutiunile la dechiararile facute.

Sibiu in 12 Iuliu 1873.

Directiunea r. ung. financiaru.

Licitatiune.

Dumineca in 5/17 Augustu 1873 la 10 óre inainte de amédu se voru esaredá prin licitatiune holdele de aratura si de fánatie ale besericei St. Nicolae din suburbiulu Scheiu:

70 holde de aratura in tóte trei campuri

20 holde de fánatie in fauati'a mare.

Condituniile esarendarii se potu luá in vedere la curatorulu besericii d-lu Ioane A. Navrea suburbiulu Scheiu in prundu.

Licitatiunea se va tiené in cassa de siedintie a comitetulu parochialu „Curtea besericii.“

Brasiovu 8/20 Iulie 1873.

1—3

Comitetulu parochialu alu besericei ro-mane ort. res. dela St. Nicolae subur-blulu Scheiu.

Cursurile

la bursa in 29 Iuliu 1873 stá asia:

	fl.	cr.	v. a.
Galbini imperatescu	—	—	—
Napoleoni	8	86	—
Augsburg	108	25	—
Londonu	111	—	—
Imprumutulu nationalu	72	90	—
Obligatiile metalice vechi de 5%	67	70	—
Obligatiunile rurale ungare	77	—	—
„ „ temesiane	75	—	—
„ „ transilvane	74	75	—
„ „ croato-slav.	77	50	—
Actiunile banicei	969	—	—
„ creditulu	212	50	—